Uradni list
Evropske unije

SL
Serija C

C/2025/666

10.2.2025

PRIPOROČILO SVETA

z dne 21. januarja 2025

o potrditvi nacionalnega srednjeročnega fiskalno-strukturnega načrta Češke

(C/2025/666)

SVET EVROPSKE UNIJE –

ob upoštevanju Pogodbe o delovanju Evropske unije in zlasti člena 121 Pogodbe,

ob upoštevanju Uredbe (EU) 2024/1263 in zlasti člena 17 Uredbe,

ob upoštevanju priporočila Evropske komisije,

ob upoštevanju naslednjega:

SPLOŠNE UGOTOVITVE

(1) 30. aprila 2024 je začel veljati prenovljeni okvir ekonomskega upravljanja EU. Osrednji elementi prenovljenega okvira ekonomskega upravljanja EU so Uredba (EU) 2024/1263 Evropskega parlamenta in Sveta o učinkovitem usklajevanju ekonomskih politik in večstranskem proračunskem nadzoru ([1]) skupaj s spremenjeno Uredbo (ES) št. 1467/97 o izvajanju postopka v zvezi s čezmernim primanjkljajem ([2]) in spremenjeno Direktivo Sveta 2011/85/EU o proračunskih okvirih držav članic ([3]). Cilj okvira je spodbujati zdrave in vzdržne javne finance, z reformami in naložbami pa trajnostno in vključujočo rast in odpornost, ter preprečiti čezmerni javnofinančni primanjkljaj. Okvir spodbuja tudi nacionalno odgovornost in je srednjeročno bolj usmerjen ob učinkovitejšem in doslednejšem izvrševanju pravil.

(2) V središču novega okvira ekonomskega upravljanja so nacionalni srednjeročni fiskalno-strukturni načrti, ki jih države članice predložijo Svetu in Komisiji. Načrti morajo izpolniti dva cilja: (i) zagotoviti, da se bo med drugim dolg sektorja država do konca prilagoditvenega obdobja verjetno zmanjševal ali ostal na preudarni ravni ter da se javnofinančni primanjkljaj srednjeročno zmanjša in ohranja pod referenčno vrednostjo 3 % BDP, ter (ii) zagotoviti izvajanje reform in naložb v odziv na glavne izzive, ugotovljene v okviru evropskega semestra, in obravnavati skupne prednostne naloge EU. V ta namen mora biti v vsakem načrtu predstavljena srednjeročna zaveza za pot gibanja očiščenih odhodkov ([4]), ki dejansko določa proračunsko omejitev v času trajanja načrta, ki zajema štiri- ali petletno obdobje (odvisno od trajanja rednega zakonodajnega obdobja v državi članici). Poleg tega je treba v načrtu pojasniti, kako bo država članica zagotovila izvajanje reform in naložb v odziv na glavne izzive, ugotovljene v okviru evropskega semestra, zlasti v specifičnih priporočilih za državo (vključno s tistimi, ki se nanašajo na postopek v zvezi z makroekonomskimi neravnotežji, če je ustrezno), in kako bo država članica obravnavala skupne prednostne naloge Unije. Obdobje za fiskalno prilagoditev traja štiri leta in se lahko podaljša za največ tri leta, če se država članica zaveže, da bo izvedla sklop ustreznih reform in naložb, ki izpolnjujejo merila iz Uredbe (EU) 2024/1263.

([1]) Uredba (EU) 2024/1263 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 29. aprila 2024 o učinkovitem usklajevanju ekonomskih politik in večstranskem proračunskem nadzoru ter razveljavitvi Uredbe Sveta (ES) št. 1466/97 (UL L, 2024/1263, 30.4.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2024/1263/oj).

([2]) Uredba Sveta (EU) 2024/1264 z dne 29. aprila 2024 o spremembi Uredbe (ES) št. 1467/97 o pospešitvi in razjasnitvi izvajanja postopka v zvezi s čezmernim primanjkljajem (UL L, 2024/1264, 30.4.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2024/1264/oj).

([3]) Direktiva Sveta (EU) 2024/1265 z dne 29. aprila 2024 o spremembi Direktive 2011/85/EU o zahtevah v zvezi s proračunskimi okviri držav članic (UL L, 2024/1265, 30.4.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2024/1265/oj).

([4]) Očiščeni odhodki, kot so opredeljeni v členu 2 Uredbe (EU) 2024/1263, tj. javnofinančni odhodki brez (i) odhodkov za obresti, (ii) diskrecijskih ukrepov na strani prihodkov, (iii) odhodkov za programe Unije, ki so v celoti izravnani s prihodki iz skladov Unije, (iv) nacionalnih odhodkov za sofinanciranje programov, ki jih financira Unija, (v) cikličnih elementov odhodkov za denarna nadomestila za brezposelnost ter (vi) enkratnih in drugih začasnih ukrepov.

(3) Komisija mora po predložitvi načrta oceniti, ali načrt izpolnjuje zahteve iz Uredbe (EU) 2024/1263.

(4) Svet mora nato na priporočilo Komisije sprejeti priporočilo, v katerem določi pot gibanja očiščenih odhodkov za zadevno državo članico in po potrebi potrdi zavez v zvezi z reformami in naložbami, na katerih temelji podaljšanje obdobja fiskalne prilagoditve.

UGOTOVITVE V ZVEZI Z NACIONALNIM SREDNJEROČNIM FISKALNO-STRUKTURNIM NAČRTOM ČEŠKE

(5) Češka je 16. oktobra 2024 Svetu in Komisiji predložila nacionalni srednjeročni fiskalno-strukturni načrt. Načrt je bil po dogovoru s Komisijo dne 24. septembra glede na razloge, ki jih je podala Češka, predložen po podaljšanju roka, določenega v členu 36 Uredbe (EU) 2024/1263.

Postopek pred predložitvijo načrta

(6) Češka je pred predložitvijo načrta zaprosila za tehnične informacije ([5]), ki jih je Komisija zagotovila 21. junija 2024 in objavila 16. oktobra 2024 ([6]). V skladu s členom 9(1), točka (c), členom 9(2) in členom 16(2) Uredbe (EU) 2024/1263 tehnične informacije določajo raven primarnega strukturnega salda v letu 2028, ki je potrebna, da se zagotovi, da se primanjkljaj sektorja država srednjeročno ohrani na ravni pod 3 % BDP ter da se dolg sektorja država srednjeročno ohrani na ravni pod 60 % BDP, tudi ob odsotnosti nadaljnjih proračunskih ukrepov po koncu štiriletnega prilagoditvenega obdobja. Srednjeročno obdobje je opredeljeno kot desetletno obdobje po koncu prilagoditvenega obdobja.

Tehnične informacije so bile pripravljene in posredovane državi članici na podlagi dveh scenarijev: scenarija, ki vključuje skladnost z zaščitnim ukrepom za odpornost na primanjkljaj ([7]), v skladu s členom 9(3) Uredbe (EU) 2024/1263, in scenarija brez tega zaščitnega ukrepa. Tehnične informacije za Češko določajo, da bi moral primarni strukturni saldo, da bi bil skladen z veljavnimi fiskalnimi pravili v štiriletnem prilagoditvenem obdobju, ter na podlagi predpostavk Komisije, na katerih temeljijo predhodne smernice, posredovane junija 2024, ob koncu prilagoditvenega obdobja (2028; scenarij brez zaščitnega ukrepa za odpornost na primanjkljaj) znašati vsaj 0,4 % BDP, kot je navedeno v spodnji tabeli. Za informacijo, če upoštevamo tudi zaščitni ukrep za odpornost na primanjkljaj, bi moral primarni strukturni saldo ob koncu prilagoditvenega obdobja (2028) znašati vsaj 0,4 % BDP. Vendar zaščitni ukrep za odpornost na primanjkljaj ni zahteva za Češko, ki je upravičena do tehničnih informacij.

Tabela 1: Tehnične informacije, ki jih je Komisija posredovala Češki

Zadnje leto prilagoditvenega obdobja	2028
Najnižja vrednost primarnega strukturnega salda (v % BDP), scenarij brez zaščitnega ukrepa za odpornost na primanjkljaj	0,4
Zgolj informativno: Najnižja vrednost primarnega strukturnega salda (v % BDP), scenarij z zaščitnim ukrepom za odpornost na primanjkljaj	0,4

Vir: izračuni Komisije.

([5]) Predhodne smernice, posredovane državam članicam in Ekonomsko-finančnemu odboru, vključujejo tehnične informacije (i) brez podaljšanja prilagoditvenega obdobja ali z njegovim podaljšanjem (za štiriletno oziroma sedemletno obdobje) ter (ii) z zaščitnim ukrepom za odpornost na primanjkljaj in brez zaščitnega ukrepa. Vključujejo tudi glavne začetne pogoje in temeljne predpostavke, uporabljene v okviru Komisije za srednjeročne projekcije javnega dolga. Referenčna smer je bila izračunana na podlagi metodologije, opisane v poročilu o spremljanju vzdržnosti dolga za leto 2023, ki ga je pripravila Komisija (https://economy-finance.ec.europa.eu/publications/debt-sustainability-monitor-2023_en). Temelji na pomladanski napovedi Evropske komisije iz leta 2024 in njenem srednjeročnem podaljšanju do leta 2033, medtem ko so dolgoročna rast BDP in stroški staranja prebivalstva v skladu s skupnim poročilom Komisije in Sveta o staranju prebivalstva za leto 2024 (https://economy-finance.ec.europa.eu/publications/2024-ageing-report-economic-and-budgetary-projections-eu-member-states-2022-2070_en).

([6]) https://economy-finance.ec.europa.eu/economic-and-fiscal-governance/national-medium-term-fiscal-structural-plans_en#czechia.

([7]) Zaščitni ukrep za odpornost na primanjkljaj iz člena 8 Uredbe (EU) 2024/1263 določa, da letno izboljšanje primarnega strukturnega salda znaša 0,4 odstotne točke BDP (oziroma 0,25 odstotne točke BDP v primeru podaljšanja prilagoditvenega obdobja), dokler strukturni primanjkljaj ni nižji od 1,5 % BDP.

(7) Češka je med junijem in septembrom 2024 s Komisijo opravila tehnični dialog v skladu s členom 12 Uredbe (EU) 2024/1263. Dialog je bil osredotočen na pot gibanja očiščenih odhodkov, ki jo je predvidela Češka, in njene temeljne predpostavke (zlasti projekcije rasti potencialnega BDP), pa tudi na predvideno izvajanje reform in naložb v odziv na glavne izzive, ugotovljene v okviru evropskega semestra, ter na skupne prednostne naloge Unije na področju pravičnega zelenega in digitalnega prehoda, socialne in gospodarske odpornosti, energetske varnosti ter izgradnje obrambnih zmogljivosti.

(8) Češka se je glede na informacije, ki jih je navedla v svojem načrtu, septembra in oktobra 2024 v skladu s členom 11 (3) in členom 36(1), točka (c), Uredbe (EU) 2024/1263 posvetovala s civilno družbo, socialnimi partnerji, regionalnimi organi in drugimi ustreznimi deležniki. Glede na informacije, ki jih je Češka navedla v svojem načrtu, je postopek vključeval ustrezno medresorsko posvetovanje z gospodarskimi in socialnimi partnerji. Poleg tega je potekala okrogla miza o osnutku načrta s predstavniki gospodarskih in socialnih partnerjev, neprofitnega sektorja, regij, obeh domov parlamenta in drugih ustreznih institucij, vključno s češkim fiskalnim svetom. Poleg tega je bil osnutek načrta predložen vladnemu svetu za trajnostni razvoj in vladnemu svetu nevladnih organizacij. O načrtu sta razpravljala tudi dva parlamentarna odbora. Predstavniki ekonomskih in socialnih partnerjev so svoja stališča lahko predstavili na seji delovne skupine Sveta za ekonomske in socialne sporazume.

(9) (9) Odbor za proračunske napovedi, zadolžen za oceno makroekonomskih in proračunskih napovedi, je podal mnenje o makroekonomski napovedi, na kateri temelji večletna pot gibanja očiščenih odhodkov. Odbor je makroekonomsko napoved ocenil kot realistično.

(10) O načrtu je 8. oktobra 2024 razpravljal nacionalni parlament. Vlada ga je nato sprejela 16. oktobra 2024.

Drugi povezani postopki

(11) Svet je 21. oktobra 2024 na Češko naslovil vrsto specifičnih priporočil v okviru evropskega semestra ([8]).

POVZETEK NAČRTA IN NJEGOVA OCENA S STRANI KOMISIJE

(12) Komisija je v skladu s členom 16 Uredbe (EU) 2024/1263 načrt ocenila, kot sledi:

Kontekst: makroekonomski in fiskalni položaj ter obeti

(13) Gospodarska aktivnost na Češkem se je v letu 2023 zmanjšala za 0,1 %, saj je visoka inflacija oslabila kupno moč in povzročila zmanjšanje porabe gospodinjstev. Glede na jesensko napoved Evropske komisije 2024 naj bi gospodarstvo v letu 2024 zraslo za 1,0 %, in sicer zaradi postopnega okrevanja domačega povpraševanja, ki je temeljilo na realni rasti plač in upadajoči inflaciji. V letu 2025 naj bi se realni BDP povečal za 2,4 %, saj se bo rast porabe gospodinjstev in naložb pospešila, neto izvoz pa bo negativno prispeval. V letu 2026 naj bi se realni BDP povečal za 2,7 %, kar naj bi bila posledica večje porabe gospodinjstev, bruto investicij v osnovna sredstva in okrevanja izvoza. V obdobju, ki ga zajema napoved (tj. 2024–2026), naj bi se rast potencialnega BDP na Češkem nekoliko povečala, in sicer z 1,6 % v letu 2024 na 1,8 % v letu 2026, kar naj bi bila posledica povečanja produktivnosti in večjih kapitalskih naložb, medtem ko naj bi se prispevek dela zmanjševal. Stopnja brezposelnosti je v letu 2023 znašala 2,6 % in naj bi glede na projekcije Komisije znašala 2,6 % v letu 2024, 2,7 % v letu 2025 in 2,7 % v letu 2026. Inflacija (deflator BDP) naj bi se zmanjšala z 8,2 % v letu 2023 na 4,0 % v letu 2024 ter dosegla 2,4 % v letu 2025 in 2,4 % v letu 2026.

(14) Kar zadeva javnofinančna gibanja, je primanjkljaj sektorja država Češke v letu 2023 znašal 3,8 % BDP. Glede na jesensko napoved Evropske komisije 2024 naj bi v letu 2024 dosegel 2,5 % BDP in se v letu 2025 dodatno zmanjšal na 2,3 % ter, ob predpostavki nespremenjenih politik, v letu 2026 na 1,9 %. Jesenska napoved Evropske komisije 2024 vključuje predlog proračuna Češke za leto 2025, ki ga je vlada septembra predložila nacionalnemu parlamentu. Dolg sektorja država je konec leta 2023 znašal 42,4 % BDP. Glede na jesensko napoved Evropske komisije 2024 naj bi se delež dolga konec leta 2024 povečal na 43,4 % BDP. Konec leta 2025 naj bi se nadalje povečal na 44,4 % BDP, konec leta 2026 pa na 44,8 %. Dokler zaveze glede politik iz srednjeročnih načrtov niso

([8]) Priporočilo Sveta z dne 21. oktobra 2024 o ekonomski, proračunski in strukturni politiki ter politiki zaposlovanja Češke. (UL C, C/2024/6810, 29.11.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2024/6810/oj).

podprte z verodostojno napovedanimi in dovolj podrobno opredeljenimi konkretnimi ukrepi politike, se kot take ne upoštevajo v fiskalni napovedi Komisije.

Pot gibanja očiščenih odhodkov in temeljne makroekonomske predpostavke v načrtu

(15) Nacionalni srednjeročni fiskalno-strukturni načrt Češke zajema obdobje 2025–2028 in določa fiskalno prilagoditev v štiriletnem obdobju.

(16) Načrt vsebuje informacije, ki se zahtevajo v skladu s členom 13 Uredbe (EU) 2024/1263, razen načrtovanih fiskalno-strukturnih ukrepov v zadnjih letih načrta.

(17) Načrt vsebuje zavezo glede poti gibanja očiščenih odhodkov, navedeno v tabeli 2, ki ustreza povprečni rasti očiščenih odhodkov v višini 3,1 % v letih 2025–2028. Tehnične informacije (ob predpostavki linearne prilagoditvene poti) so skladne s povprečno rastjo očiščenih odhodkov v višini 3,5 % v prilagoditvenem obdobju (2025–2028). Pot gibanja očiščenih odhodkov, h kateri se je Češka zavezala v načrtu, naj bi po poročanju ob koncu prilagoditvenega obdobja (2028) privedla do primarnega strukturnega salda v višini 0,4 % BDP. To ustreza najnižji ravni primarnega strukturnega salda v višini 0,4 % BDP v letu 2028, ki jo je Komisija 21. junija 2024 posredovala v tehničnih informacijah ([9]). V načrtu se predpostavlja, da se bo rast potencialnega BDP zmanjšala z 2,0 % v letu 2024 na 1,4 % v letu 2025, nato pa se bo v prilagoditvenem obdobju (2025–2028) nekoliko povečala na povprečno 1,6 %. Poleg tega se v načrtu pričakuje, da se bo stopnja rasti deflatorja BDP zmanjšala s 3,4 % v letu 2024 na 2,7 % v letu 2025 in se bo do leta 2028 postopno zmanjšala na 2,0 %.

Tabela 2: Pot gibanja očiščenih odhodkov in temeljne predpostavke v načrtu Češke

	2024	2025	2026	2027	2028	Povprečje v obdobju veljavnosti načrta 2025–2028
Rast očiščenih odhodkov (letno, v %)	5,3	4,5	2,5	2,6	2,9	3,1
Rast očiščenih odhodkov (skupaj od izhodiščnega leta 2023, v %)	5,3	10,1	12,9	15,8	19,2	ni relevantno
Rast potencialnega BDP (v %)	2,0	1,4	1,5	1,8	1,5	1,6
Inflacija (rast deflatorja BDP) (v %)	3,4	2,7	2,2	2,1	2,0	2,2

Vir: srednjeročni fiskalno-strukturni načrt Češke in izračuni Komisije

Posledice zavez glede očiščenih odhodkov v načrtu za dolg sektorja država

(18) Če bi se pot gibanja očiščenih odhodkov in temeljne predpostavke iz načrta uresničile, bi se dolg sektorja država v skladu z načrtom povečal s 44,1 % BDP v letu 2024 na 45,3 % BDP v letu 2026, nato pa bi se zmanjšal na 44,2 % BDP ob koncu prilagoditvenega obdobja (2028), kot je razvidno iz naslednje tabele. V srednjeročnem obdobju, tj. do leta 2038, naj bi se delež dolga v skladu z načrtom na splošno stabiliziral do leta 2033 in nato povečal na 47,5 % BDP v letu 2038.

Tabela 3: Gibanje dolga in salda sektorja država v načrtu Češke

	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2038
Javni dolg (v % BDP)	42,4	44,1	45,1	45,3	44,7	44,2	47,5

([9]) V scenariju brez zaščitnega ukrepa za odpornost na primanjkljaj.

	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2038
Javnofinančni saldo (v % BDP)	- 3,8	- 2,8	- 2,5	- 1,7	- 0,9	- 0,5	- 2,6

Vir: srednjeročni fiskalno-strukturni načrt Češke

V skladu z načrtom bi torej dolg sektorja država srednjeročno ostal pod referenčno vrednostjo 60 % BDP iz Pogodbe. Pot gibanja očiščenih odhodkov, predlagana v načrtu, je torej na podlagi zavez politike in makroekonomskih predpostavk iz načrta skladna z zahtevo glede dolga iz člena 16(2) Uredbe (EU) 2024/1263.

Posledice zavez glede očiščenih odhodkov v načrtu za saldo sektorja država

(19) Na podlagi poti gibanja očiščenih odhodkov in predpostavk iz načrta bi se primanjkljaj sektorja država postopoma izboljšal z 2,8 % BDP v letu 2024 na 0,5 % BDP ob koncu prilagoditvenega obdobja (2028). V skladu z načrtom torej primanjkljaj sektorja država do konca prilagoditvenega obdobja (2028) ne bi presegel referenčne vrednosti 3 % BDP. Poleg tega javnofinančni primanjkljaj v desetih letih po prilagoditvenem obdobju (tj. do leta 2038) ne bi presegel 3 % BDP. Pot gibanja očiščenih odhodkov, predlagana v načrtu, je torej na podlagi zavez politike in makroekonomskih predpostavk iz načrta skladna z zahtevo glede primanjkljaja iz člena 16(2) Uredbe (EU) 2024/1263.

Makroekonomske predpostavke iz načrta

(20) Načrt temelji na sklopu predpostavk, ki se razlikujejo od predpostavk, ki jih je Komisija posredovala Češki 21. junija 2024. V načrtu so zlasti uporabljene različne predpostavke za osem spremenljivk, in sicer izhodiščni položaj (primarni strukturni saldo v letu 2024), rast potencialnega BDP, rast realnega BDP, rast deflatorja BDP, nominalna (implicitna) obrestna mera, fiskalni multiplikator, prilagoditev stanj in tokov ter predpostavke o prihodkih (tj. predpostavljene elastičnosti). Ocena teh različnih predpostavk je navedena v nadaljevanju.

(21) V nadaljevanju so navedene razlike v predpostavkah z najznatnejšim učinkom na povprečno rast očiščenih odhodkov, skupaj z oceno posameznih razlik, ki so obravnavane ločeno.

— V načrtu se predpostavlja, da bo izhodiščni položaj (primarni strukturni saldo v letu 2024) znašal - 0,7 % BDP, kar je manj od predpostavke Komisije, tj. - 0,1 % BDP. To prispeva k nižji povprečni rasti očiščenih odhodkov v prilagoditvenem obdobju v načrtu kot v skladu s predpostavkami Komisije. To je mogoče pojasniti z informacijami, novejšimi od predpostavk Komisije, vključno z nižjo oceno salda sektorja država v letu 2024 (- 2,8 % BDP v načrtu v primerjavi z - 2,4 % BDP glede na predpostavke Evropske komisije). To je na splošno v skladu z jesensko napovedjo Komisije iz leta 2024. Zato se šteje, da je ta predpostavka ustrezno utemeljena.

— V načrtu se predpostavlja povprečna rast potencialnega BDP v višini 1,6 % v prilagoditvenem obdobju (2025–2028). To prispeva k višji povprečni rasti očiščenih odhodkov v prilagoditvenem obdobju v načrtu kot v skladu s predpostavkami Komisije. Po koncu prilagoditvenega obdobja (2029–2038) se vrsta potencialne rasti približuje predpostavkam Komisije, zaradi česar je povprečna potencialna rast za načrt višja kot pri predpostavkah Komisije (1,4 % v primerjavi z 1,3 %). Odstopanje do leta 2028 je mogoče pojasniti z ugodnejšimi kratkoročnimi makroekonomskimi projekcijami Češke v načrtu in nekoliko navzgor popravljeno rastjo BDP za leto 2023. Poleg tega je v načrtu navedeno, da je v oceni potencialne rasti vključena makroekonomska napoved iz avgusta 2024, navedena v načrtu, za obdobje do leta 2028. Poleg tega skupna rast v obdobju projekcij ostaja na splošno skladna z rezultati skupno dogovorjene metodologije. Zato se šteje, da je ta predpostavka ustrezno utemeljena.

— V načrtu se predpostavlja, da bo rast deflatorja BDP v obdobju projekcij v povprečju nižja za 0,5 odstotne točke, kot predvideva Komisija. To prispeva k nižji povprečni rasti očiščenih odhodkov v prilagoditvenem obdobju v načrtu kot v skladu s predpostavkami Komisije. Ta predpostavka, ki je previdnejša kot predpostavke v predhodnih smernicah Komisije, je v načrtu pojasnjena z vključitvijo novejših podatkov, saj se predpostavlja, da se bo ciljna 2-odstotna rast inflacije (rast indeksa življenjskih potrebščin) dosegla do sredine leta 2026 in da se

bo deflator BDP v letu 2028 približal tej vrednosti in v preostalem obdobju projekcij ostal stabilen pri vrednostih iz leta 2028. Šteje se, da je ta predpostavka ustrezno utemeljena.

— V načrtu se predpostavlja, da bo nominalna (implicitna) obrestna mera v obdobju projekcij v povprečju nižja za 0,6 odstotne točke, kot predvideva Komisija. To prispeva k višji povprečni rasti očiščenih odhodkov v prilagoditvenem obdobju v načrtu kot v skladu s predpostavkami Komisije. Odstopanje izhaja iz predpostavke o nižjih obrestnih merah na trgu tako kratkoročno kot dolgoročno za približno 1 odstotno točko, kar pomeni bolj optimistično predpostavko v primerjavi s predpostavko Komisije. To je pojasnjeno z vključitvijo več novejših podatkov in z različno metodo, ki temelji na pričakovanju, da se bodo obrestne mere na trgu zmanjšale in sledile gibanju temeljne obrestne mere centralne banke. Odstopanje izhaja tudi iz nekoliko ugodnejše predpostavke o rasti realnega BDP v načrtu (učinek imenovalca). Zato se šteje, da je ta predpostavka ustrezno utemeljena.

Preostale razlike v predpostavkah nimajo znatnega učinka na povprečno rast očiščenih odhodkov v primerjavi s predpostavkami Evropske komisije. Na splošno gledano vse razlike skupaj vodijo do povprečne rasti očiščenih odhodkov, ki je v načrtu nižja od povprečne rasti očiščenih odhodkov, kot jo kažejo tehnične informacije. Poleg tega se Češka v svojem načrtu zavezuje k poti gibanja očiščenih odhodkov, ki je celo nižja od te zgornje meje. Evropska komisija bo zgornjo oceno predpostavk iz načrta upoštevala pri prihodnjih ocenah skladnosti s tem priporočilom.

Fiskalna strategija načrta

(22) Načrt ne vključuje okvirne fiskalne strategije za izvajanje poti gibanja očiščenih odhodkov iz načrta, saj je ta pot določena le kot tehnična zgornja meja, za katero se Češka zavezuje, da je ne bo presegla. Natančno opredelitev ustreznih ukrepov politike je treba potrditi ali prilagoditi in količinsko opredeliti v letnih proračunih.

Reforme in predvidene naložbe v načrtu v odziv na glavne izzive, ugotovljene v okviru evropskega semestra, ter obravnavanje skupnih prednostnih nalog Unije

(23) V načrtu so opisane namere politike v zvezi z drugimi reformami in naložbami v odziv na glavne izzive, ugotovljene v okviru evropskega semestra, zlasti v specifičnih priporočilih za državo, naslovljenih na Češko, in za obravnavanje skupnih prednostnih nalog EU. Načrt vključuje 128 reform in naložb, od katerih jih 78 finančno podporo prejme iz mehanizma za okrevanje in odpornost, 85 pa iz skladov kohezijske politike.

(24) Kar zadeva skupno prednostno nalogo pravičnega zelenega in digitalnega prehoda, vključno s podnebnimi cilji iz Uredbe (EU) 2021/1119, načrt vključuje 63 ukrepov, od katerih jih 52 podpira mehanizem za okrevanje in odpornost. Ukrepi za reševanje izzivov zelenega prehoda so vključeni v nacionalni energetski in podnebni načrt Češke republike. Najpomembnejši ukrepi vključujejo reforme LEX RES I in II, ki racionalizirajo izdajanje dovoljenj in gradnjo obnovljivih virov energije, uvajajo energetske skupnosti in ustanavljajo center za podatke o energiji. Kmalu bo LEX RES III zagotovil prožnejši elektroenergetski sistem. Kar zadeva energijsko učinkovitost, programa Novi zeleni prihranki in Novi zeleni prihranki Light podpirata temeljito prenovo stavb. Drugi ustrezni ukrepi vključujejo elektrifikacijo železniških tirov in nadomestitev vozil z vozili z manj emisijami. Namen teh ukrepov je obravnavati specifična priporočila za državo na področju energije iz obnovljivih virov, energetske infrastrukture in omrežij ter energijske učinkovitosti (naslovljena na Češko v letih 2019, 2020, 2022 in 2023) in trajnostnega prometa (naslovljena na Češko v letih 2019, 2020 in 2023). Kar zadeva izzive digitalnega prehoda, najpomembnejši ukrepi vključujejo reforme in naložbe za razvoj infrastrukture 5G na podeželskih območjih in območjih z velikimi potrebami, razširitev pokritosti s signali 5G, tudi na prometnih koridorjih in vlakih, ter podporo industrijskim projektom na področju raziskav in razvoja, ki uporabljajo 5G. Ti ukrepi se nanašajo na specifični priporočili za državo (iz let 2019 in 2020) na področju politike digitalne povezljivosti in infrastrukture.

(25) Kar zadeva skupno prednostno nalogo socialne in gospodarske odpornosti, vključno z evropskim stebrom socialnih pravic, načrt vključuje 48 ukrepov, od katerih jih 23 podpira mehanizem za okrevanje in odpornost. Kar zadeva izzive za pametno, trajnostno in vključujočo rast, najpomembnejši ukrepi vključujejo osnutek zakona o raziskavah, razvoju, inovacijah in prenosu znanja, naložbe v digitalizacijo podjetij in nacionalno strategijo javnega naročanja. Namen teh ukrepov je obravnavati specifična priporočila za državo (iz let 2019, 2020 in 2024) na področju politike poslovnega okolja, vključno s politikami za MSP, ter raziskav in inovacij ter specifično priporočilo za državo iz leta 2019 o konkurenci pri javnem naročanju, ki temelji na kakovosti. Kar zadeva izzive za socialno in teritorialno kohezijo, najpomembnejši ukrepi vključujejo spremembo prvega stebra pokojninskega sistema, pilotno preskušanje novega orodja „vključujoče delovno okolje“, povečanje zmogljivosti storitev otroškega varstva predšolskih otrok,

prekvalifikacijo na področju digitalnih spretnosti ter razvoj digitalnega izobraževanja. Drugi pomembni ukrepi vključujejo spremenjeni zakon o gradnji in osnutek zakona o stanovanjski podpori. Ti ukrepi se nanašajo na specifična priporočila za državo (iz let 2019, 2022, 2023 in 2024) za zagotovitev dolgoročne fiskalne vzdržnosti pokojninskega sistema, specifično priporočilo za državo iz leta 2020 na področju aktivnih politik zaposlovanja in socialnega vključevanja, specifično priporočilo za državo iz leta 2019 za izboljšanje dostopa do cenovno dostopnega otroškega varstva, specifični priporočili za državo iz let 2019 in 2020 za spodbujanje digitalnih spretnosti in dostopa do digitalnega učenja, specifični priporočili za državo iz let 2022 in 2023 o zagotavljanju socialnih in cenovno dostopnih stanovanj ter specifično priporočilo za državo iz leta 2024 o spodbujanju večje udeležbe žensk na trgu dela z znižanjem davkov in zmanjševanjem ugodnosti, ki starše odvračajo od vrnitve na delo. Kar zadeva izzive na področju zdravja ter gospodarske, socialne in institucionalne odpornosti, najpomembnejši ukrepi vključujejo zakon o zaščiti žvižgačev in osnutek zakona o ureditvi lobiranja, akcijski načrt za človeške vire za vladne organe na centralni ravni ter zvišanje in indeksacijo periodičnih davkov na nepremičnine. Ti ukrepi obravnavajo specifično priporočilo za državo iz leta 2019 za sprejetje še nerešenih protikorupcijskih ukrepov, specifično priporočilo za državo iz leta 2024 za okrepitev zmogljivosti češke javne uprave za privabljanje, ohranjanje in razvoj talentov ter specifično priporočilo za državo iz leta 2024 za povečanje prihodkov od periodičnih davkov na nepremičnine. Kar zadeva politike za naslednjo generacijo, najpomembnejši ukrepi vključujejo povečanje kakovosti in dostopnosti predšolske vzgoje, podporo vključevanju otrok državljanov tretjih držav, reformo usposabljanja učiteljev, ki že poteka, in krepitev vključevanja v izobraževanje. Ti ukrepi obravnavajo specifično priporočilo za državo iz leta 2019 za povečanje kakovosti in vključenosti izobraževanja.

(26) Kar zadeva skupno prednostno nalogo energetske varnosti, načrt vključuje ukrepe za obravnavanje te skupne prednostne naloge, od katerih nobenega ne podpira mehanizem za okrevanje in odpornost. Med najpomembnejšimi ukrepi sta zakup zmogljivosti terminalov za utekočinjeni zemeljski plin in dokončanje projekta TAL+ za postopno opuščanje ruskih fosilnih goriv. Pričakuje se, da bodo ti ukrepi obravnavali specifično priporočilo za državo iz leta 2022 o diverzifikaciji uvoza fosilnih goriv. Poleg tega vlada sprejema ukrepe za nadomestitev obstoječih enot jedrske elektrarne Dukovany.

(27) Kar zadeva skupno prednostno nalogo obrambnih zmogljivosti, načrt vključuje povečanje izdatkov za obrambo na približno 2 % BDP v letu 2024 v skladu z zavezami Nata.

(28) Načrt zagotavlja informacije o doslednosti in po potrebi dopolnjevanju s skladi kohezijske politike ter načrtom za okrevanje in odpornost Češke. Prevladujoči del ukrepov, vključenih v načrt, se financira iz mehanizma za okrevanje in odpornost. V načrtu in prilogi k načrtu so celovito opisane reforme in naložbe v zvezi s skladi kohezijske politike in načrtom za okrevanje in odpornost.

(29) Načrt vsebuje pregled potreb Češke po javnih naložbah, povezanih s skupnimi prednostnimi nalogami EU. Kar zadeva skupno prednostno nalogo pravičnega zelenega in digitalnega prehoda, vključno s skladnostjo z evropskimi podnebnimi pravili, potrebe po naložbah vključujejo preoblikovanje energetskega sektorja, razvoj obnovljivih virov energije, zmanjšanje porabe energije in emisij iz stavb, razvoj infrastrukture mobilnih omrežij 5G in poenostavitev dostopa do digitalnih javnih storitev. Za zagotovitev socialne in gospodarske odpornosti namerava Češka vlagati v inovativna zagonska in rastoča podjetja, olajšati prekvalifikacijo in nadaljnje izobraževanje ter povečati zmogljivost na področju otroškega varstva. Za povečanje energetske varnosti namerava Češka podpreti uporabne raziskave na področju energije.

Zaključek ocene Komisije

(30) Na splošno Komisija meni, da načrt Češke izpolnjuje zahteve iz Uredbe (EU) 2024/1263.

SPLOŠNI ZAKLJUČEK SVETA

(31) Svet pozdravlja srednjeročni fiskalno-strukturni načrt Češke in meni, da bi njegovo dosledno izvajanje prispevalo k zagotavljanju zdravih javnih financ in podpiranju vzdržnosti javnega dolga ter k trajnostni in vključujoči rasti.

(32) Svet je seznanjen z oceno načrta, ki jo je pripravila Komisija. Vendar slednjo poziva, naj svojo oceno prihodnjih načrtov predstavi v dokumentu, ki bo ločen od njenih priporočil za priporočila Sveta.

(33) Svet je seznanjen z oceno Komisije v zvezi s potjo gibanja očiščenih odhodkov in glavnimi makroekonomskimi predpostavkami v načrtu, tudi kar zadeva predhodne smernice Komisije, ter posledicami poti gibanja očiščenih odhodkov iz načrta za javnofinančni primanjkljaj in javni dolg. Obenem je seznanjen z oceno Komisije, da so makroekonomske in fiskalne predpostavke, ki se mestoma sicer razlikujejo od predpostavk Komisije, tudi zaradi upoštevanja posodobljenih makroekonomskih in fiskalnih podatkov, na splošno ustrezno utemeljene in podprte s trdnimi ekonomskimi argumenti. Seznanjen je tudi s splošno fiskalno strategijo načrta in tveganji za obete, ki bi lahko vplivala na uresničitev tako makroekonomskega scenarija in temeljnih predpostavk kot tudi poti gibanja očiščenih odhodkov iz načrta. Poleg tega pa zlasti pozdravlja dejstvo, da so bili na nacionalni ravni ustrezni deležniki vključeni še pred predložitvijo načrta. Hkrati ugotavlja, da so lahko zaradi geopolitičnih tveganj odhodki za obrambo pod pritiskom.

(34) Svet pričakuje, da bo Češka pripravljena po potrebi prilagoditi svojo fiskalno strategijo, da bi zagotovila uresničitev svoje poti gibanja očiščenih odhodkov. Odločen je pozorno spremljati ekonomska in fiskalna gibanja, vključno s tistimi, na katerih temelji scenarij iz načrta.

(35) Svet meni, da so potrebne nadaljnje razprave, da bi še pred naslednjim krogom fiskalnega nadzora dosegli skupni dogovor glede posledic skupnih stopenj rasti očiščenih odhodkov za letni nadzor.

(36) Svet je seznanjen z opisom potreb in namer, ki ga je v zvezi z reformami in naložbami v odziv na glavne izzive, ugotovljene v okviru evropskega semestra, pripravila Komisija, ter poudarja, kako pomembno je zagotoviti izvajanje teh reform in naložb. Na podlagi poročil, ki jih bo predložila Komisija, bo ocenil te reforme in naložbe ter spremljal njihovo izvajanje v okviru evropskega semestra.

(37) Svet z zanimanjem pričakuje letna poročila Češke o napredku, ki bodo vsebovala zlasti informacije o napredku pri izvajanju poti gibanja očiščenih odhodkov, kot jo je določil Svet, ter o izvajanju širših reform in naložb v okviru evropskega semestra.

(38) Svet bi moral v skladu s členom 17 Uredbe (EU) 2024/1263 Češki priporočiti pot gibanja očiščenih odhodkov, kot je določena v načrtu –

PRIPOROČA, da Češka:

1. zagotovi, da rast očiščenih odhodkov ne preseže najvišjih vrednosti, določenih v Prilogi I k temu priporočilu.

V Bruslju, 21. januarja 2025

Za Svet

predsednik

A. DOMAŃSKI

PRILOGA I

Najvišje stopnje rasti očiščenih odhodkov
(letne in skupne stopnje rasti, nominalno)

Češka

Leto		2025	2026	2027	2028
Stopnje rasti (v %)	(v %)	4,5	2,5	2,6	2,9
	skupne (*)	10,1	12,9	15,8	19,2

(*) Skupne stopnje rasti se izračunajo glede na izhodiščno leto 2023. Skupne stopnje rasti se uporabljajo pri letnem naknadnem spremljanju skladnosti v kontrolnem računu.